

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ**TUTANAK DERGİSİ****23 üncü Birleşim****24 Kasım 2005 Perşembe**

5.- *Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum ile Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/1121) (S. Sayısı: 1014) (Devam)*

BAŞKAN-

14 üncü maddeyi okutuyorum:

.....

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Trabzon Milletvekili Sayın Akif Hamzaçebi...

Sayın Hamzaçebi'nin şahsı adına da konuşma isteği var, birleştiriyorum.

Buyurun efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile diğer bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapan tasarının 14 üncü maddesi hakkında, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım; sözlerime başlarken, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tasarının tümü üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini ifade etmişim. Ancak, görüyorum ki, bu tasarının genel çerçevesi, genel mantığı hakkında zaman zaman söz alan bazı arkadaşlarımız farklı değerlendirmelerde, yorumlarda bulundular. Bunlardan bir tanesine değinmek istiyorum.

Bildiğiniz gibi, bu Yasanın, yani Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Yasasının -ki, 2003 Aralık ayında kabul edilip 1 Ocak 2006'da yürürlüğe girmesi öngörülmüştü- temel amacı, Parlatentonun bütçe hakkı olarak ifade ettiğimiz bütçe üzerindeki etkinliğini artırmaktı. Bu ne demektir; eğer, bir kurum, bir kamu hizmeti yürütüyorsa veya bir kamu kaynağı kullanıyorsa, bu kurumun bütçesi bu Meclisten geçmeli. Neden; çünkü, bu, milletten toplanan vergileri kullanan bir kurumdur, bunu harcayan bir kurumdur. Milletten toplanan vergiler bir bütçeyle bu Meclisin huzuruna getirilir; hükümetler, kurumlar bütçelerini sunar, Türkiye Büyük Millet Meclisi buna onay verir, bu onaydan sonra bu harcamalar yapılır, bütçeler uygulamaya konulur; yine, bu harcamalar, Parlamento adına, Sayıştay tarafından denetlenir. Dolayısıyla, bir kurumun hesaplarının denetimlerinin Meclisin bir başka komisyonuna, KİT Komisyonuna geliyor olması bu Kanunun amaçladığı, hedeflediği konulara, hususlara uygun düşmez.

Şimdi, bir arkadaşımız, İktidar Partisi Grubundan bir arkadaşımız bu tasarının 13 üncü maddesi üzerinde yaptığı değerlendirmede, Anayasanın 165 inci maddesi olduğu sürece Toplu Konut İdaresinin bütçesinin buraya gelmesi mümkün değildir dedi. Arkadaşımız, sanıyorum Anayasanın o hükmünü, bu tasarımı ve Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun ilgili hükümlerini yanlış yorumluyor. Şu nedenle: 2003'ün aralık ayında kabul edilen 5018 sayılı Yasa, gerek Toplu Konut İdaresi gerek TRT gerek Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu gibi kurumları bu kapsama almıştı, yani onların bütçelerinin buraya gelmesi gerekiyordu; bu tasarı,

bütçelerinin gelmesi gerekmediğini söylüyor. Efendim, KİT Komisyonuna, bunların, Anayasanın 165 inci maddesi uyarınca geliyor olması aynı amacı sağlamaz. O zaman, şu denebilir: Neden Aralık 2003'te kabul edilen yasa bunları kapsama almıştı, Anayasaya aykırı mıydı; hayır, değildi. Aynı mantıkla devam edersek, ben, şunu sormak isterim: Madem bunları KİT Komisyonu denetliyor, bu tasarının biraz önce geçen 12 nci maddesi, halen -Türk Patent Enstitüsünü örnek vereceğim- bu Enstitünün bütçesinin Parlamento'ya gelmesini emrediyor; oysa, Patent Enstitüsü de KİT Komisyonuna geliyor. Neden bütçesi buraya gelecek; çünkü, Patent Enstitüsü, yaptığı işlemler karşılığında, vatandaştan bir harç tahsil etmektedir, bir kaynak kullanmaktadır, bu kaynak vatandaştan alınmaktadır; dolayısıyla, bunun harcamasının hesabını Türkiye Büyük Millet Meclisine vermek zorundadır. Konu budur, yanlış yorumlanmaktadır.

Aynı şekilde, Toplu Konut İdaresine gelirsek, Toplu Konut İdaresi, Türk vatandaşlarının yurtdışına çıkışlarda ödedikleri harcın aktarıldığı kurumdur. Bu harcın 2005 yılı tutarı, tahminen 100 000 000 Yeni Türk Lirası civarındadır. Ayrıca, Toplu Konut İdaresi, çok büyük sayıda kamu arazisini kullanmaktadır; yani, bir kamu kaynağı kullanıyor. Kamu kaynağı kullanan bir kurumun bütçesinin Meclise gelmesi kadar ve harcamalarının da Meclis adına Sayıştay tarafından denetlenmesi kadar doğal bir uygulama yoktur; ama, bu tasarı, bu genel ilkeden, hedeften ayrılmıştır.

Bu değerlendirmeden sonra, maddeye ilişkin olarak şunları söylemek istiyorum: Tasarının 14 üncü maddesi, Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ilişkin bir düzenleme yapmaktadır; kalan düzenlemeleri, çeşitli vergi kanunlarında ve Gelir İdaresi Başkanlığı Teşkilat Kanununda değişiklik yapmaktadır; yani, 5018 sayılı Kanunla ilgili değildir. Yapılan değişiklikler, 1 Ocak 2006 tarihinde yürürlüğe girecek olan menkul kıymet vergilemesine ilişkin hükümlerin bir kısmının değişikliğe uğratılmasıdır. Bildiğiniz gibi, Parlamento'nun daha önce kabul ettiği bir yasayla, menkul kıymet alım satımından veya menkul kıymetlerden elde edilen gelirlerin vergilenmesi konusunda düzenlemeler yapılmıştı. Şimdi, bu maddeyle, uygulamada ortaya çıkabilecek olan bazı sorunların çözülmesi amaçlanıyor. Şüphesiz, bu sorunların çözümü doğru bir yaklaşımdır.

Ben, bu vesileyle şunları ifade etmek istiyorum: Şimdi, bizim ekonomimiz, büyüme dönemlerinde sık sık cari açık tehlikesiyle karşılaşmaktadır.

Değerli arkadaşlar, cari açığın anlamı, ekonominin döviz gelirleri ile döviz giderleri arasında bir dengesizliğin olması, döviz giderinin döviz gelirinden fazla olması demektir; yani, bunun anlamının diğer ifadesi, döviz açığıdır. Döviz açığı demek, Türk ekonomisinin tasarrufları yetersiz demektir, yetersiz kalan tasarruflar nedeniyle dış dünyadan tasarruf ithal ediyoruz demektir. Döviz gelirimiz yetmediği için, bu açığımızı kapatmak için, yabancıların Türkiye'ye getirdikleri dövizleri, bir nevi onlardan borç alıyoruz. Buna "sıcakpara" diyoruz. Türk ekonomisi ihtiyaç duyduğu kaynağı, bugün sıcakparayla karşılamak zorunda kalmıştır. Sıcakparanın tehlikesini anlatmaya gerek yok.

Türkiye'de, Türk ekonomisinin ihtiyaç duyduğu tasarrufları sağlayacak olan birtakım piyasalar var. Tasarruflarımız genel olarak yetersiz; ama, bu yetersizliğe rağmen, potansiyel olarak bu toplumda var olan bazı tasarrufları da bu piyasalara, sermaye piyasalarına

aktarabilmiş değiliz. Bunu aktarabilecek araçlardan yoksunuz. Uzun vadeli kaynak lazım bizim sanayimize. Bizim kalkınmamıza uzun vadeli kaynak lazım. Sıcakpara kısa vadeli kaynaktır. Dolayısıyla, Türkiye'de sermaye piyasasının bir derinliğinin olması gerekir. Derinliği artırmanın birçok yolu var; ama, bir tanesi de, ürün çeşitliliğini artırmak, yeni enstrümanları, yeni araçları, yeni ürünleri bu piyasaya sokmaktır. Türkiye'de geleneksel tasarruf araçları var; gayrimenkul gibi, altın gibi. Kimi vatandaşlarımız, hatta vatandaşlarımızın büyük bir çoğunluğu için tasarruf aracı gayrimenküldür, altındır. Eğer biz bu kaynaklara, bu geleneksel tasarruf araçlarına verilen, yöneltile fonları ekonomide ne kadar el değiştirebilir hale getirirsek, ne kadar dolaşıma sokabilirsek, Türk sanayiinin ihtiyaç duyduğu, Türkiye'nin kalkınmasının ihtiyaç duyduğu fonları o kadar sağlamış oluruz.

Değerli arkadaşlar, Türkiye, altının önemini geçmişte fark etmiş bir ülkedir ve Türkiye, bu nedenle İstanbul Altın Borsasını kurmuştur; ama, İstanbul Altın Borsası, kendisinden beklenen amaçları yerine getirebilmiş değildir. Neden değildir; İstanbul Altın Borsasının ekonomide gelişebilmesi için, vatandaşın geleneksel olarak altına olan yatırım eğiliminin daha kurumsallaşabilmesi için gerekli olan araçlardan yoksundur. Vatandaşımız altın alıyor, getirip evine koyuyor. Peki, bunu ekonomiye sokamaz mıyız, kazandıramaz mıyız?.. Bunun aracı var değerli arkadaşlar. Bunun aracı, birtakım gelişmiş ülkelerde bulunmuş, uygulamaya konulmuş. Altın borsa yatırım fonları var. Dünyanın çok gelişmiş ülkelerinde, Amerika Birleşik Devletlerinde, Avustralya'da, Güney Afrika Cumhuriyetinde -ki, bir altın ülkesidir- bu gibi ülkelerde altın borsa yatırım fonları vardır ve yatırımcıların altına olan ilgisi arttıkça, bu fonlar da olağanüstü ölçüde gelişmektedir.

Türkiye'de de altın çok önemli bir tasarruf aracıdır. Benim önerim, bu vesileyle, bu maddede, menkul kıymetlerin, sermaye piyasalarının, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının ve buraya yatırım yapan yatırımcıların birtakım ihtiyaçları, sorunları çözlürken, bu vesileyle "altın borsa yatırım fonu" dediğimiz, Türkiye'nin ihtiyaçlarına uygun, geleneksel tasarruf aracı olan altına bağlanan kaynakların daha likit hale gelmesine yardımcı olacak bir kurumu Türk vergi sistemine sokmaktır. Bu konuda bir önergemiz de var, mutlaka görüşülecek ve sizlerin takdirine sunulacaktır.

Altın borsa yatırım fonu neden önemlidir arkadaşlar; biraz önce genel önemini söyledim; ama, biraz daha somut bir şekilde örneklendirirsek, şu açılardan da önemlidir: Bir kere, altın borsası dünyanın her ülkesinde yok. İstanbul ve Türkiye bu açıdan şanslıdır, bir altın borsası vardır ve altın borsa yatırım fonu olması halinde, Türkiye ve İstanbul Altın Borsası, bölge ülkeleri için, altına yatırım yapmayı tercih eden vatandaşlar, kurumlar ve yabancılar açısından son derece önemli olacaktır, bir çekim merkezi olacaktır; yani, Türkiye'ye bir kaynak gelecektir.

İki, vatandaşımız altın almak için kuyumcuya gitmeyecektir; eğer yatırım amaçlı, tasarruf amaçlı altın alıyorsa vatandaşımız, bir aracı kurum eliyle altını alabilecektir, bir telefonla altını alabilecektir, ayrıca, altını evde saklama, hırsıza karşı koruma, tehlikelere karşı koruma gibi bir yükümlülükten, bir sorumluluktan, bir eziyetten de kurtulmuş olacaktır. Son derece önemlidir. İşlem son derece kolay olacaktır; bir telefonla, bugün, nasıl hisse senedini

vatandaşlar telefonla alıp satabiliyorsa aracı kurum vasıtasıyla, aynısını, altında vatandaşlar yapabilecektir.

Kurumsal yatırımcılar bu alana girecektir. Bireysel emeklilik fonları veya diğer şirketler, dünyada diğer ülkelerdeki kurumsal yatırımcılar, İstanbul Altın Borsasına yatırım yapan, oranın belirlediği fiyatlara göre işlem yapan, altın borsa yatırım fonlarına fonlarını yöneltmek suretiyle, Türk ekonomisinin ihtiyaç duyduğu uzun vadeli kaynağı sağlamış olacaktır.

Yine, yatırımcılar açısından önemli olan da şudur: Bir ürün çeşitliliği sağlayacaktır altın borsa yatırım fonu. Yani, tasarruflarını daha güvende görmek isteyen, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasındaki inişli çıkışlı seyre girmek istemeyen vatandaşlarımız, altını tercih eden vatandaşlarımız, fizikî olarak altını almak yerine buna yönelecektir. Yine, belki diğer piyasalara yönelen yatırımcılarımız da, bu yeni ürün karşısında buna yönelebilecektir; bu da, sisteme daha fazla kaynağın girmesine neden olacaktır.

Değerli arkadaşlar, ben bu düzenlemeyi, 14 üncü maddede yapılan düzenlemeyi, altın borsa yatırım fonunun, Türk ekonomisine getirilmesi, kazandırılması için bir fırsat olarak görüyorum.

Önergemiz de şunu sağlamaktadır; tekrar vaktinizi almamak için, önerge üzerinde ayrıca söz almamak için burada ifade ediyorum: Altındaki değer artışı vergiye tabi midir arkadaşlar; hayır. Bugün, vatandaş altın alırsa, evinde saklarsa, altın değer kazanırsa vergisi yok. Önerge de onu sağlıyor; yani, altın borsa yatırım fonuna vatandaş eğer parasını yatırır, altında bir değer artışı olursa, bu değer artışı stopaja tabi olmasın.

Değerli arkadaşlar, yani, getirilen düzenlemenin, önerdiğimiz düzenlemenin herhangi bir şekilde vergi kaybına yol açan bir yanı yoktur. Altının değer artışı, zaten Türk vergi sisteminde hiçbir şekilde vergiye tabi değildir.

Ben, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve hükümetin takdirine bu konuyu sunuyorum.

Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Hamzaçebi.